

TIL KAMP MOD LÆGEMANGLLEN MED SPECIALERNES DAG

Yngre lægers specialeønsker harmonerer ikke med behovet i sundhedsvæsenet. Med Specialernes Dag på Aarhus Universitet fik medicinstuderende præsenteret nye muligheder for et liv i lægekitlen.

Journalist Marianne Gregersen, mg@mg-kommunikation.dk

»Almen medicin – det er bare fedt« stod der på chokoladekagen. Den var et blandt mange blikfang, da der for første gang var Specialernes Dag på Aarhus Universitet fredag den 27. oktober.

Skråt overfor i forhallen sad en

dukke i lyserødt tøj på en stol. Ud over placher var dukken eneste »lokke-middel« for pædiatrien, men alligevel strømmede især kvindelige kommende læger til. Omkring 500 studerende mødte op for at snuse til de spe-

cialer, som et liv i lægekitlen kan byde på. Inviteret af Videreuddannelsessekretariatet Region Nord og Aarhus Universitet. Baggrunden for arrangementet er, at yngre lægers specialeønsker ikke harmonerer med behovet i

FIRE SPECIALER: FIRE EKSEMPLER

GYNÆKOLOGI: Tre ansøgere til hver stilling

Hver gang, der slås en videreuddannelsesstilling op inden for det gynækologiske og obstetriske speciale, bliver den i gennemsnit søgt af tre yngre læger.

En så gunstig rekrutteringssituation er ikke noget nyt. Sådan har det været de seneste ti år ifølge Christina Damsted Petersen, der er formand for Foreningen af Yngre Gynækologer, FYGO.

»Vi har ingen problemer med at tiltrække yngre læger. Men nogle enkelte steder i den vestlige del af landet kan de mærke, at der kommer lidt færre ansøgere, når der slås en stilling op«, siger Christina Damsted Petersen.

Den store søgning til specialet forklarer FYGO's formand med, at flere kvinder end mænd optages på medicinstudiet, og mange af dem har en umiddelbar interesse i kvindesygdomme og fødsler.

»Derudover er specialet kendt for et godt kollegialt miljø og et højt fagligt indhold, og det appellerer til mange«, fremhæver Christina Damsted Petersen.

På grund af den gunstige rekrutteringssituation arbejder FYGO ikke med at promovere specialet.

»Det har vi ikke haft tradition for. Men på grund af den store overvægt af kvinder overvejer vi i øjeblikket at gøre noget for at tiltrække flere mænd«, fortæller Christina Damsted Petersen.

ANÆSTESIOLOGI: En enkelt stilling ubesat

Anæstesiologi er et speciale, som ligger lunt i svinget, når det gælder rekruttering af yngre læger. Kun en enkelt stilling blev ikke besat i sidste uddannelsesrunde.

Selvom specialet er præget af mange og lange vagter, skræmmer det tilsyneladende ikke yngre læger væk.

Formand for Foreningen af Yngre Anæstesiologer FYA, Carsten Tollund, mener, forklaringen på specialets tiltrækningskraft er ud over en stor spændvidde at specialet har gjort meget for at være imødekommende over for de unge læger

»Helt fra starten får de lov at udføre spændende opgaver som for eksempel at lægge en epiduralblokkade. Deres første tid er ikke præget af rutineopgaver, og det betyder meget for muligheden for at fastholde dem i specialet«, mener Carsten Tollund.

Han understreger, at anæstesiologien også var først med at få styr på målkrav og at indføre en uddannelsesbog. Men om det ligefrem lokker yngre læger ind i specialet, er ifølge FYA-formanden svært at vide.

FYA promoverer sig blandt andet over for yngre læger ved at arrangere billige lægefaglige kurser. Med stor succes: 68 har meldt sig til næste kursus, mens ti står på venteliste.

»Med jævne mellemrum arrangerer vi kurser til omkring et par hundrede kroner. Når prisen ligger så lavt, har også de helt unge råd til at deltage. Arrangementerne løber faktisk rundt, samtidig med at vi får mulighed for at vise, hvad specialet kan, og hvad vi kan byde på«, siger Carsten Tollund.

REPORTAGER | SPECIALEVALG

sundhedsvæsenet. Visse specialer som patologi slås med stor lægemangel, samtidig med at læger venter flere år på en stilling i de mest attraktive specialer som gynækologi og pædiatri.

Målet med arrangementet var derfor at give medicinstuderende kendskab til flere specialer på et tidligt tidspunkt i deres lægeliv og dermed kvalificere deres valg af kommende karriere, så færre styrer mod de mest populære specialer.

Arrangementet startede med en fælles forelæsning, hvor speciallæge i samfundsmedicin, Jan Greve, påpegede, at et lægeliv byder på en mangfoldighed af muligheder. Lige fra at køre i lægeambulance og redde liv hele tiden til for eksempel at arrangere Specialedag.

Selvom læger ligesom alle andre er flokdyr og har tendens til at pile i

samme retning, kan alle ikke blive gynækolog i Århus, understregede han.

Esben Laugesen, der er yngre læge midt i specialevalget, fyrede op under de medicinstuderende med en tanke- og lattervekkende beretning om sine egne overvejelser.

»I har allerede truffet det vigtigste valg, for I har valgt at arbejde inden for det bedste fag, der findes. Det er fantastisk at komme ud og stå med ansvaret. Uanset hvilket speciale, I vælger, er det udfordrende og spændende«, understregede Esben Laugesen, som arbejder i en introduktionsstilling på medicinsk afdeling i Randers.

En god fornemmelse i maven

»Det skal være sjovt at gå på arbejde. Så mærk efter hvad der giver jer en god fornemmelse i maven. Det er ofte det,

man er bedst til. Og det kan være noget andet, end man umiddelbart tror«, understregede han.

Myten om det eneste ene speciale er ligesom myten om den eneste kæreste, mente Esben Laugesen.

»Det er vigtigt ikke at køre sig selv op til, at man kun bliver lykkelig i dette

ALMEN MEDICIN: Besvær med at få praktiserende læger nok

Almen medicin har besvær med at tiltrække nok yngre læger til specialet. Nordjylland og den vestlige del af Danmark er hårdest ramt. I Lemvig bliver yngre læger ligefrem lokket med en sum penge, hvis de vil etablere sig i byen, men også i København er det vanskeligt at tiltrække yngre praktiserende læger.

Forklaringen kan ifølge Foreningen af Yngre Almene Medicinere (FYAM) formand, Ellen Louise Kristensen, være, at yngre læger ikke længere finder en solopraksis så interessant men hellere vil arbejde tæt sammen med 1-3 kolleger. I København er mange lokaler ikke store nok til, at flere læger kan gå sammen. I et forsøg på at imødegå lægemanglen har flere læger i Thisted slået sig sammen i et stort lægehus, Dokken, og det har hjulpet. Alle uddannelsesstillingerne er nu besat. FYAM er ifølge formanden meget opmærksom på behovet for at promovere specialet. Første konkrete skridt er et årsmøde. Foreløbig har FYAM to gange sendt en bred invitation ud til kommende speciallæger. Senest holdt læger fra Dokken i Thisted og fra Havnstadsklinikken i København oplæg på det faglige møde.

»Årsmøderne kan være med til at promovere almen medicin som et attraktivt speciale. Vi vil gerne vise, at der er mange måder at være praktiserende læge på, og at almenmedicinere selv kan få stor indflydelse på deres arbejdsliv. Almen medicin er et speciale med mange muligheder«, mener Ellen Louise Kristensen.

PSYKIATRI: Voksenpsykiatri hårdest ramt

Manglen på læger er stor inden for voksenpsykiatrien, som er det hårdest ramte speciale, når det gælder rekruttering af yngre læger. Ifølge formand for Foreningen af Yngre Psykiatere (FYP), Vibeke Høg Bille, er en tredjedel af uddannelsesstillingerne ubesatte.

Manglen bliver mere og mere udtalt jo længere vestpå, man kommer, og Vibeke Høg Bille konstaterer med beklagelse, at der kun er udsigt til, at det bliver værre i de kommende år.

Til gengæld er der ansøgere nok til stillingerne inden for børne- og ungdomspsykiatrien, hvor Vibeke Høg Bille arbejder. Sådan har situationen været i de seneste par år.

FYP har for nylig gjort en indsats for at promovere sig over for medicinstuderende i forbindelse med psykiatriens dag i Århus. Vibeke Høg Bille håber, at det kan få flere til at vælge specialet, at FYP viser flaget ved den slags arrangementer.

Hun påpeger, at der er fokus på at forbedre klinikophold. Derudover bør der tages bedre hånd om de studerende, der kommer ud som fast vagt under studiet, mener hun.

FYP ser også gerne, at psykiatrien kommer ind i turnus som et tremåneders forløb ved at forkorte de øvrige eller eventuelt gøre det valgfrit.

»Det tror jeg for alvor kan være med til at gøre flere interesseret i specialet«, siger Vibeke Høg Bille.

Specialernes Dag på Aarhus Universitet trak omkring 500 medicinstuderende til. Blandt dem Maria Lind Sørensen, som her er i gang med en kikkertoperation under instruktion af Mogens Stender. Maria Lind Sørensen blev bestyrket i sine kirurgdrømme, mens Jakob Østergaard (t.v.) fik åbnet øjnene for nye specialer. Til januar er de begge færdige med medicinstudiet.

ene speciale. De fleste af os kan blive lykkelige i flere specialer. Et godt uddannelsesmiljø og gode kolleger er det vigtigste. Glem alt om de to p'er: penge og prestige. Det må ikke være motivationen. Vores job kræver, at vi er 100 procent til stede år efter år. Derfor nyter det ikke noget, at vi griner hele vejen hen til banken, hvis vi græder, når vi går på arbejde», fremhævede han.

Efter fællesforelæsnngen kunne de studerende vælge mellem kortere forelæsnninger og indimellem gå rundt og tale med repræsentanter fra specialerne.

Maria Lind Sørensen og Jakob Østergaard, som er færdige på universitetet til januar, havde egentlig ikke tid til Specialernes Dag, men gik alligevel rundt i søauditoriet. Kirurgien var

et af de steder, de gjorde stop. Maria Lind Sørensen kastede sig ud i en fingeret kikkertoperation af galdeblæren under instruktion af Mogens Stender fra Kirurgisk-gastroenterologisk Afdeling på Aalborg Sygehus.

»Det var sjovt«, sagde hun bagefter med et stort smil. Hendes drøm har hele tiden været at blive kirurg, og det blev bestyrket efter »galdeblæreoperationen«. Jakob Østergaard har også haft kirurgdrømmen men satser nu på en karriere inden for intern medicin. Det er han blevet mere fristet af undervejs i uddannelsen.

Øjnene op for nye muligheder

De syntes begge, at Specialernes Dag er et rigtig godt initiativ.

»Her får vi muligheden for at få indblik i specialer, vi ikke kender særlig meget til.

Jeg er sikker på, at nogen vil få øjnene op for nye muligheder. Personligt har jeg talt med en fra geriatri. Et speciale jeg ikke har overvejet, men det lød bestemt interessant«, sagde Jakob Østergaard.

Maria Lind Sørensen var glad for muligheden for at få flere informationer om sit drømmespeciale.

»Det er en speciel oplevelse at stå og prøve kræfter med en operation og få at vide, at jeg gjorde det godt.

Jeg er blevet bestyrket i, at jeg kan lære det«, fremhævede Maria Lind Sørensen.

I det lille auditorium ved siden af

REPORTAGER | SPECIALEVALG

kirurgien var geriatrien repræsenteret ved blandt andre Cathrine Foss, 1. reservelæge og uddannelsesansvarlig på Geriatrisk Afdeling på Århus Sygehus.

Hun og kollegerne repræsenterede et speciale, som ikke er så synligt for de studerende.

»Vi er ikke et af de store velkendte specialer. Men det er et dynamisk speciale med meget at byde«, fremhævede hun.

Nogle af de studerende, hun havde talt med, anede ikke, hvad geriatri er.

»Flere har fået min e-mail-adresse og vil gerne besøge afdelingen, så det er lovende.

Det vigtigste er, at specialet kommer ind på lystavlen hos nogle af de studerende«, sagde Cathrine Foss.

Succesen gentages sandsynligvis

Efter al sandsynlighed gentages Specialernes Dag for medicinstuderende på Aarhus Universitet næste år.

Arrangørerne videreuddannelsessekretariatet Region Nord og Aarhus Universitet ser gerne, at arrangementet bliver en årlig tilbagevendende begivenhed. Og at dømmet efter den store interesse første gang, vurderer læge, ph.d. Berit Andersen, at succesen gentages.

»Rigtig mange medicinstuderende kom spontant og fortalte, at de synes, det var en fantastisk god dag. Fra sidste semester fremhævede flere, at de var glade for, de nåede at få Specialernes Dag med«, fortæller Berit Andersen.

Hun påpeger, at det er nødvendigt at gøre en indsats for at sprede lægers specialevalg, og at også de små specialer med rekrutteringsproblemer var overraskende godt besøgt. Både deres forelæsninger og stande.

»Forelæsningen i samfundsmedicin tiltrak for eksempel 40 studerende. Jeg er sikker på, at nogle har fået øjnene op for andre muligheder end det speciale, de umiddelbart har forestillet sig, efter de har haft lejlighed til at møde rollemodeller og stille spørgsmål til blandt andet arbejdsmiljø, vagter og forskningsmuligheder«, siger Berit Andersen.

Klik ind på
www.danmedbul.dk

Danish Medical Bulletin kan nu findes på www.danmedbul.dk

DMB er nu udelukkende et tidsskrift på internettet, og det udkommer fire gange årligt. Det er en åben hjemmeside, så der skal ikke tegnes abonnement.

DMB indholder fortsat danske originalartikler, disputatoversigter, ph.d.-

abstracts og referater fra Bibliotek for Læger. Som noget nyt vil der på hjemmesiden blive oprettet en database, hvor ph.d.-afhandlinger inden for det sundhedsvidenskabelige forskningsområde kan uploades.

Danish Medical Bulletin